

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรค
เอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุข ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผล
การวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานของการวิจัย
3. ความสำคัญของการวิจัย
4. วิธีดำเนินการ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลของการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการป้องกัน
การติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

สมมุติฐานของการวิจัย

อาสาสมัครสาธารณสุขมีพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์แตกต่างกันตาม
ปัจจัยด้านความรู้ เจตคติ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก สถานภาพสมรส รายได้
ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครและการได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคติดเชื้อโรคเอดส์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้
2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมที่ถูกต้องของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์
4. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหาดังกล่าวในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 243 คน จากจำนวนอาสาสมัครทั้งสิ้น 620 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 4 ตอน โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้คำแนะนำปรึกษาในการพัฒนาเครื่องมือ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการออกไปเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากแบบสอบถามทั้งหมด 243 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และวิเคราะห์ค่าสถิติของข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัคร ใช้สถิติวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัคร การได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ ระดับความรู้และเจตคติ ใช้การวิเคราะห์สถิติความแปรปรวนทางเดียว กำหนดค่าสถิติวิเคราะห์ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัคร ใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลของการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏว่า
 - 1.1 อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนเท่ากับ 80.9
 - 1.2 อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับเจตคติต่อโรคเอดส์ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนเท่ากับ 3.45
 - 1.3 อาสาสมัครสาธารณสุข มีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุข เมื่อเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัคร แหล่งที่ได้รับความรู้ ระดับความรู้และเจตคติแตกต่างกัน พบว่าเมื่อสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง
3. ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุข

อภิปรายผล

จากการศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของอาสาสมัครอยู่ในระดับดี มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์อยู่ในระดับค่อนข้างสูงทันเทียมผลมาจากที่อาสาสมัครสาธารณสุขได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์ โดยการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือบุคลากรในการให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องที่ เพราะฉะนั้นเมื่ออาสาสมัครได้รับการคัดเลือก จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อให้มีความรู้ มีเจตคติที่ดีต่อโรคเอดส์ เพื่อจะได้มีพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนโดยทั่วไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการปฏิบัติของ Schwartz (อัญชต์, 2534 : 35)

ผลจากการศึกษาความรู้ของอาสาสมัคร พบว่าอาสาสมัครมีความรู้ความเข้าใจถูกต้องในการติดต่อของโรคเอดส์ได้ทางเพศ แต่ยังมี ความเข้าใจผิดว่า โรคเอดส์เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ถึงร้อยละ 42.8 มีความเข้าใจผิดว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะสามารถป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ร้อยละ 44.4 และมีความเข้าใจผิดว่าหากได้รับเชื้อเอดส์แล้ว จะแสดงอาการของโรคภายใน 3 เดือน ร้อยละ 54.3 ซึ่งทั้ง 3 ข้อแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้อาสาสมัครจะมีความรู้ที่อยู่ในระดับที่ดี แต่ก็ยังมีความเข้าใจผิด ๆ ต่อเชื้อไวรัสเอดส์อยู่มาก โดยเฉพาะการใช้ถุงยางอนามัยถึงแม้จะมีการณรงค์ให้ใช้กันอย่างแพร่หลาย และจากสถิติทางการแพทย์บ่งบอกว่ามีการใช้สูงขึ้น แต่ก็ไม่ได้ช่วยให้สถิติการติดต่อของโรคเอดส์ลดลงได้เลย ซึ่งคงจะเป็นผลมาจากผู้ที่มีความเข้าใจว่าจะปลอดภัยจากเชื้อเอดส์ได้ 100 เปอร์เซ็นต์หากใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งในทางการแพทย์แล้วถุงยางอนามัยไม่ได้ให้ความปลอดภัยถึง 100 เปอร์เซ็นต์เต็ม เพราะถุงยางอนามัยก็ต้องมีข้อจำกัดในการใช้ด้วย เช่น ใช้ขนาดที่เหมาะสมหรือไม่ วิธีการใช้ถูกต้องหรือไม่ มีการรั่วซึมของถุงหรือไม่และหมดอายุหรือยัง สิ่งเหล่านี้ก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การใช้ถุงยางอนามัยไม่มีความปลอดภัยได้ถึง 100 เปอร์เซ็นต์และจากความเข้าใจผิดในอาการของโรค จะยิ่งทำให้เกิดพฤติกรรมการเสี่ยงมากขึ้น เพราะอาสาสมัครส่วนใหญ่เข้าใจว่า เชื้อเอดส์จะแสดงอาการภายในระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งถือเป็นการอันตรายอย่างยิ่ง เนื่องจากว่าเชื้อโรคเอดส์เมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วจะสามารถตรวจพบได้ หลังจาก 6 สัปดาห์ถึง 3 เดือนไปแล้ว โดยหากมีพฤติกรรมเสี่ยงต้องตรวจเลือดทุก 3 เดือน จนพ้น 6 เดือน จึงจะถือว่าปลอดภัยและเชื้อเอดส์จะอยู่ในระยะไม่แสดงอาการ ซึ่งบุคคลในกลุ่มนี้จะ

สามารถแพร่เชื้อโรคเอดส์ไปสู่ผู้อื่นได้ตลอดชีวิต ทำให้สถิติของผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอดส์ในประเทศไทยไม่ลดลง ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจากสาเหตุความเข้าใจผิดในเรื่องนี้ ผู้เกี่ยวข้องจึงควรจะให้ความสำคัญในการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชน เยาวชนเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านี้ให้ลดน้อยลงหรือหมดไปจากสังคมไทย แต่ความเข้าใจผิดในเรื่องการใช้เข็มฉีดยา การไถ่ถอนเลือดร่วมกับผู้ติดเชื้อเอดส์ได้ กลับเป็นผลดีต่อการป้องกันเชื้อเอดส์ เพราะทำให้ประชาชนมีความระมัดระวังตัวในการที่จะใช้สิ่งของร่วมกับผู้ติดเชื้อ ซึ่งถือเป็นความเข้าใจผิดที่เป็นปัจจัยในการช่วยยับยั้งโรคเอดส์ได้

ผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง คือ มีการเบี่ยงเบนเมื่อพบการจัดนิทรรศการเรื่องโรคเอดส์และการเผยแพร่ความรู้โรคเอดส์ผ่านสื่อมวลชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะพยายามรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์มากสักเพียงใด แต่ประชาชนผู้รับข่าวสารกลับมีความรู้สึกเบี่ยงเบนมากขึ้น ซึ่งผู้ส่งข่าวสารควรจะมีการปรับวิธีการเสียใหม่ เพื่อให้ผู้รับพร้อมที่จะรับรู้และมีความเข้าใจให้ตรงกัน อันจะเป็นการส่งผลให้การรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ดีขึ้น จากการศึกษาข้างพบว่าถึงแม้อาสาสมัครสาธารณสุขจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่ในระดับดี รู้เรื่องการติดต่อของโรคเอดส์ก็ยังคงมีความรังเกียจผู้ป่วย และญาติของผู้ป่วย จนกระทั่งเห็นสมควรก็แยกออกจากโรงเรียนหากมีเด็กติดเชื้อเอดส์ในโรงเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้จะรู้ว่าโรคเอดส์ไม่ได้เป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายโดยการสัมผัส แต่เมื่อทราบถึงความรุนแรงของโรคเคยเห็นผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยเอดส์ ก็ทำให้เกิดความรังเกียจ ไม่อยากใกล้ชิดพูดคุยด้วย ซึ่งจากเหตุนี้ยิ่งจะทำให้ผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อหมดกำลังใจ ในการรักษาตัว ไม่อยากมีชีวิตอยู่หรืออาจทำให้เกิดความโกรธแค้น โศกเศร้า หากทางแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้อีกเพื่อจะได้มีผู้อยู่ในสภาพเดียวกันกับตนมาก ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดการสูญเสียมากยิ่งขึ้น รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงสมควรที่จะหันมามองในจุดนี้และหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น

ผลการศึกษาพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุข พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 91.8 ส่วนใหญ่เคยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่สมรสที่อยู่กันด้วยกันในปัจจุบัน ร้อยละ 81.9 ไม่ใช้ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 72.8 ซึ่งเนื่องจากมีเพศสัมพันธ์กับคู่ของตน ในกรณีที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ไม่ใช่คู่ของตนเองมีเพียงร้อยละ 2.1 และจะใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 80.0 ใช้บางครั้งร้อยละ 20.0 อาสาสมัครสาธารณสุขเคยใช้บริการทางเพศกับผู้ชายบริการ ร้อยละ 9.9 และจะใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 41.7 ใส่เงินบางครั้ง ร้อยละ 33.3 และไม่ใช้เลย ร้อยละ 25.0 ซึ่งถือว่าการใช้ถุงยางอนามัยของอาสาสมัครสาธารณสุขยังมีน้อย ไม่เหมาะสมกับการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่

ประชาชน เข้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความรู้เพิ่มเติมแก่อาสาสมัครสาธารณสุขเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยและความปลอดภัยจากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการหรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตนเอง เพื่อช่วยระงับยับยั้งไม่ให้เชื้อโรคเอดส์แพร่ระบาดมากขึ้น รวมทั้งควรมีการแจกถุงยางอนามัยแก่ผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงและตามแหล่งสถานที่ที่มีความเสี่ยงโดยทั่วไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิภา สุทธิพันธ์และคนอื่น ๆ (2538 : 19-23) และชวนชม สกนธวัฒน์และคนอื่น ๆ (2538 : 19-22)

จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าถึงแม้อาสาสมัครสาธารณสุขจะมีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ดี แต่ก็ยังมีการเข้าใจผิดในเรื่องของการแพร่เชื้อโรคเอดส์จากผู้รับเชื้อเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องหารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้อาสาสมัครมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดความพึงพอใจในการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อผู้ป่วยเอดส์และญาติของผู้ป่วย ไม่แสดงอาการรังเกียจ เพื่อให้ผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยเอดส์ มีกำลังใจในการเผชิญชีวิตในการมีชีวิตร่วมอยู่และไม่คิดแพร่เชื้อไปสู่บุคคลรอบข้างหรือบุคคลอื่นในสังคมต่อไป

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการใช้ถุงยางอนามัยของอาสาสมัครสาธารณสุขกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก แหล่งความรู้ที่ได้รับ ระดับความรู้และระดับเจตคติพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน จะมีพฤติกรรมป้องกันการแพร่เชื้อโรคเอดส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐาน สำหรับสถานภาพสมรสของอาสาสมัครสาธารณสุขพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขที่เป็นโสด มีพฤติกรรมในการป้องกันเชื้อโรคเอดส์มากกว่าอาสาสมัครที่เป็นหม้ายหรือสมรสแล้ว ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากอาสาสมัครที่เป็นโสดมีความหวาดกลัวต่อความรุนแรงของโรค เมื่อได้รับความรู้จึงมีความสนใจ ใส่ใจและระมัดระวังป้องกันตนเองมากกว่ากลุ่มที่สมรสแล้วและเป็นหม้าย ในขณะที่กลุ่มที่ผ่านการสมรสมาแล้วเคยมีเพศสัมพันธ์และรู้จักวิธีการป้องกันตนเองแล้ว ทำให้ขาดความสนใจใส่ในการระมัดระวังป้องกันตนเองน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของ Becker (1974 : 409-417) ประภาเทัญ สุวรรณและสวิง สุวรรณ (2534 : 39-40) มณจิรา เขียวขึงและจันทนา ตั้งวรพงษ์ชัย (2541 : 34-35) และ Bandura (1977 : 170)

จากผลการศึกษาดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าอาสาสมัครสาธารณสุขจะมีพฤติกรรมในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเพียงใดในการป้องกันตนจากเชื้อโรคเอดส์ ย่อมขึ้นอยู่กับความตระหนักและความเข้าใจใส่ต่อข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ถึงอันตรายของโรคและเมื่อตระหนักถึงผลที่ตามมาของโรคเอดส์ว่ามีความรุนแรงเพียงใด ก็จะทำให้อาสาสมัครมี

พฤติกรรมในการปกป้องตนเองและคนใกล้ชิดมากขึ้นเช่นกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุข พบว่าสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุขไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ เกสร เหล่าพระระ (2540 : 17-18) สุวิมล สันติบุษณา (2533 : 21-23) และวรรณิ ศรีโพธิ์ทองและคนอื่นๆ (2539 : 24-27) แต่อาจจะเป็นรูปแบบความสัมพันธ์รูปแบบที่ 3 ของ Schwartz (อัญชลี, 2534 : 35) ที่กล่าวถึงความรู้และเจตคติ ต่างก็ทำให้เกิดการปฏิบัติ โดยที่ความรู้และเจตคติไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าความรู้ เจตคติและพฤติกรรม อาจมีความสัมพันธ์กันได้หลายรูปแบบ มีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีพื้นฐานความเชื่อว่ามีความรู้ดีจะก่อให้เกิดเจตคติที่ดี บุญดีถั่ง แล้วส่งผลให้พฤติกรรมการปฏิบัติดีด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของอาสาสมัครสาธารณสุข ในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาค้นพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขยังมีคามเข้าใจผิดว่าเชื้อโรคเอดส์เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ถึงร้อยละ 42.8 เชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยปลอดภัยจากโรคเอดส์ ร้อยละ 44.4 เชื่อว่าผู้ที่รับเชื้อเอดส์เข้าสู่ร่างกายแล้วจะแสดงอาการของโรคให้เห็นภายในเวลา 3 เดือน ร้อยละ 54.3 ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงจากโรคเอดส์ได้สูง ดังนั้นเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการหารูปแบบและแนวทางแก้ไขปัญหาคความเข้าใจผิดโดยด่วน โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้อาสาสมัครมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

1.2 จากผลการศึกษาเจตคติ พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขเกิดความเบื่อหน่าย การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลผ่านทางสื่อมวลชนและการจัดนิทรรศการเรื่องโรคเอดส์ รวมทั้งมีความรู้สึกรังเกียจผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วย เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหารูปแบบการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบโปรมกรรมสุขศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเสี่ยง และใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการพบปะพูดคุยอธิบายข้อข้องใจและไขปัญหาเกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างใกล้ชิดมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้ถุงยางอนามัย ควรจะให้ความรู้และแนะนำวิธีการใช้อย่างละเอียด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อกรวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาหาปฏิกิริยาทางสังคมต่อญาติและผู้ป่วยโรคเอดส์โดยตรงในการอยู่ร่วมกันในสังคมและความต้องการความช่วยเหลือจากสังคมว่ามีความต้องการในด้านใดบ้าง

2.2 ควรศึกษาศักยภาพและความพร้อมของครอบครัวในการดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในาริาของรูปแบบชุมชน

2.3 ควรศึกษาถึงพฤติกรรมทางเพศของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ภายใต้บริบททางสังคม วัฒนธรรมหรือเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University